

Auteurs Pagina Philip Staal, 30 september 2020

De ultieme verdwijntruc

Archief Philip Staal

Bewindvoerders hebben als taak zorgvuldig te letten op het bezit van mensen die dat, om welke reden dan ook, zelf niet kunnen. Een vertrouwensfunctie dus, althans zo zou het moeten zijn.

In de kwestie rondom de bezittingen van 'afwezigen', benoemde Het Nederlands Beheers Instituut (NBI) destijds bewindvoerders. De term 'afwezigen' werd na de oorlog gebruikt voor gedeporteerde, niet teruggekeerde Joden.

De in de oorlog opengevallen nalatenschappen van afwezigen konden pas na de daarvoor speciaal uitgevaardigde wet van 11 juni 1949 –betreffende het vaststellen van de overlijdensdatum– worden afgewikkeld. De ouders van oorlogswezen waren derhalve tot juni 1949 afwezigen en daarom benoemde het NBI voor hen een bewindvoerder.

Het merendeel van de bewindvoeringen -onder toezicht oog van het NBI- heeft zich daarom uitgestrekt over de periode van 1945 tot 1951. Daarna nam het aantal bewindvoeringen, onder toezicht van het NBI, snel af. De overdracht van deze vermogens aan de rechthebbenden –in geval van oorlogswezen waren dit hun voogden– heeft dan ook voor het overgrote deel plaatsgevonden tot 1951. Begin 1959 waren alle geschillen afgewerkt en werd de Afdeling Onroerende Goederen van de Raad voor het Rechtsherstel opgeheven.

Uit bovenstaande kan worden geconcludeerd dat, voor het overgrote deel van de gevallen, de oorspronkelijke eigenaren van onroerende goederen niet in hun rechten waren hersteld ten tijde van de overdracht van hun vermogen.

In de verantwoording van de bewindvoerders, aangesteld door het NBI, komen dan ook, in het merendeel van de gevallen, geen onroerende goederen voor. In het vermogensoverzicht, opgesteld door de voogdijinstelling per datum van overdracht door het NBI, worden dus ook in het merendeel van de gevallen geen onroerende goederen gemeld.

Volwassen oorlogsslachtoffers van de Sjoa wisten en/of hadden documenten betreffende hun vermogen, inclusief onroerende goederen. Minderjarige oorlogswezen daarentegen hebben geen flauwe notie van geldzaken. De oorlogswezen wisten niet beter dan dat hun ouders arm waren. De voogd/voogdijinstelling van de oorlogswees regelde hun financiële zaken!

De accountants, notarissen en advocaten, in dienst van de naoorlogse voogdijinstellingen, wisten/hadden kunnen weten wie van hun pupillen vermogend waren. Bovendien hadden zij kennis (kunnen hebben) waar hun vermogen te vinden was. Deze professionals, waarvan sommigen ook bestuurslid van de Joodse voogdijinstellingen waren, kenden elkaar al vele jaren heel goed uit de vooroorlogse jaren, gedurende de Sjoa, alsmede uit de naoorlogse periode. Tijdens de Sjoa waren sommigen van hen werkzaam op de financiële afdeling van 'De Joodse Raad van Amsterdam'. Een paar van deze professionals hebben een beslissende rol gespeeld in alle drie hierboven vermelde periodes.

Door het ontstane vacuüm –afhandeling van onroerende goederen gedurende de jaren 1951 tot 1959– is het eenvoudig, en daardoor verleidelijk, de inkomens uit huur en/of verkoop van onroerende goederen van de oorlogswezen te laten 'verdwijnen'.

Het is de ultieme verdwijntruc!

Philip Staal deed ook daar uitgebreid onderzoek naar en kwam tot de conclusie dat het gaat om 1363 oorlogswezen die nog steeds niet/niet volledig in hun rechten zijn hersteld. Het wordt hoog tijd dat óók de organisaties JBW en JMW de vermogens- en rechtsopvolger van de Joodse voogdijinstellingen, eindelijk hun archieven openen voor het publiek.

Men moet ongetwijfeld gedacht hebben als Max Duitscher en Gerard Polak (gedurende de naoorlogse jaren een van de accountants respectievelijk voorzitter van de Joodse voogdijinstellingen), die Philip, tijdens een bespreking van zijn conceptrapport 'Be-Ezrath Ha-Jeled' op 7 april 2003, persoonlijk hebben meegedeeld:

'Philip, je hebt een indrukwekkend rapport geschreven. Dit moet je honderden uren aan tijd hebben gekost... Ik kan je dit zeggen: Zonde van je tijd. Je zult nooit vinden wat er precies is gebeurd... Indien je jouw tijd en kennis besteed aan productief werk, zal dat veel meer opleveren.'

Gerard Polak knikte slechts en zei: *'Ik ben het met Duitscher eens.'*

Geen haan die er naar kraait.

Men had echter niet gerekend op Philip Staal en zijn boek 'Mijn erfenis'.

"Wie kennis neemt van deze gedetailleerde, en aan de hand van documenten verantwoorde, studie kan niet anders dan tot de conclusie komen dat de Joodse oorlogswezen door Joodse instellingen zijn beroofd van (delen van) hun vermogen en dat JMW Justitie bewust valselijk heeft voorgelicht om deze onverkwikkelijke feiten in nevelen te hullen." (bron: [mailbericht van Arnold Heertje](#) d.d. 21 januari 2009 naar aanleiding van een discussie via het NIW).

Het bovenstaande is afkomstig uit '[Mijn erfenis](#)' van Philip Staal. Uitgegeven door Eburon onder ISNB 9789463011020 - <https://eburon.nl/product/mijn-erfenis/>